

γραφέντα περὶ τέχνης. Τῶν δημοσιεύσεων δ' αὐτοῦ ἐποιήσατο ἔναρξιν διὰ τῆς συνεργασίας αὐτοῦ ἐν τῷ *Revue de l'instruction publique* καὶ εἶτα ἐν τῷ *Revue des Deux Mondes*. Ή δὲ ἐναίσιμος αὐτοῦ δι' οὓς ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος ὁ συμμαθητὴς τοῦ About καὶ τοῦ Francisque Sarcey τῷ 1853 φέρει ἐπιγραφήν : *Essai sur les fables de La Fontaine*, θεωρεῖται ως ἔργον κλασικόν.

Τὸ ἔξοχον τοῦ θανόντος ἀκαδημαϊκοῦ, ἐκλεγέντος τῷ 1878 εἰς ἀναπλήσιον τοῦ Lomenie, προσύκαλεσε πλειστας δημοσιεύσεις ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, οἷαι ἐν τῷ *Journal des Debats*, οὓς ἔγένετο τῶν συνεργατῶν, αἱ ἐν τῷ *Temps* αἱ ἐν τῷ *Figaro* καὶ ἄλλαι ἐν ταῖς ἄλλαις ἐφημερίαις καὶ περιοδικοῖς συγγράμμασιν, ἔκακοιουθήσουσι δ' ἕτι δημοσιεύσουσι, διότι ή Γαλλία ἔστιν ή κατ' ἔξοχὸν κώδρα τοῦ πνεύματος, ἐν ή τὰ γράμματα καὶ ἐπιστῆμαι ἐν τοῖς μάλιστα λογίζονται καὶ τιμῶνται. Ἀλλὰ πλὴν τῶν βιογραφιῶν τούτων ἐδημοσιεύθησαν καὶ αἱ γνῶμαι διαβόρων συγγραφέων περὶ τοῦ τὸν βίον ἅπαντα εἰς τὸν ἐργασίαν καταναλώσαντος ἀνδρός. Ἐκ τούτων, ὁ Francisque Sarcey ἀναμψηνήσκεται τῶν ἐν τῷ Διδασκαλεῖῳ ἐν φέρεται δημοσιεύθησαν περὶ πάντων, ἐννοσολεῖτο περὶ πάντα, ἐνίστε μετὰ πάθους, πάντοτε μετὰ λελογιμένης ἐπιμονῆς. Ἐνδιατρίβων περὶ τὰ φιλοσοφικὰ ἐθεράπευεν ἀμα τὰ μαθηματικά, τὰ φυσικά, τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, τὴν ιστορίαν, τὰς ζώδιας γλώσσας καὶ κατέληξε μαθών ἐντελῶς τὸν μουσικόν, τὸν ἴχνον γραφίαν. Ἀγνῶδ, ἀληθῶς εἰπεῖν, τί ἐπιστατο. Ἡν ζῶσα ἐγκυκλοπαιδεία. Ἀλλὰ ὅπερ ἀξιοθαυμαστότατον, ὁ τεράστιος οὔτος ὁμοθός τῶν γνώσεων, ἀς ἐνέβαλλε διὰ διαρκοῦς κινήσεως ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ διωργανίζοντο ἀκόπως καὶ διετάσσοντο μεθοδικῇ τάξει, ὥστε εἰς τὸν πρῶτον ἀναζήτησιν αὐτῶν ἐν τῷ μηνίῳ αὐτοῦ ἐκάστη ἔκπληκτη τῆς θύμης αὐτῆς καὶ ἔξεχετο ἐπὶ τοῦ χάρτου ἡ ἐν τῷ συνδιάλεξει. "Ημεν καταπεληγμένοι, συγκεχυμένοι ἐκ τῆς καθολικότητος ταύτης. Οἰκεία ἡν ἡ φράσις τῷ About ὅταν εἴχοιμεν ἀνάγκην πληροφορίας :

Allons feuilleter le grand Bûcheron.

Ο δὲ Zola, ὅστις οὐδαμῶς κατηρίθυν τὸν φίλον του Bourget ἐν τοῖς ἑαυτοῦ, διτὶ πάντοτε ἡν κατὰ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἰς τὸν ἀκαδημιαν εἰπεν: "Ο Taine ἡν πνεύμα ἀξιοσημείωτον, συστηματικὸν ίδως, μέγας φιλόλογος καὶ βαθὺς λόγιος. Εστίν τῶν εύρυτέρων νοῶν τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, διν ἀπωλέσαμεν".

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΠΑΜΟΣ¹⁾.

I.

Καὶ ἡμύνατο τόσον καλῶς, ἀκιζομένη ἐν τῷ μεταξύ, ὥστε κατώρθωσε νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν συνδιάλεξιν εἰς τὰ περὶ ἐγκαταστάσεως ἐν Διελέτ καὶ μέχρι τῆς εἰς τὸ ζενοδοχεῖον ἐπιστροφῆς, μόνον περὶ

τοῦτο ἔγένετο λόγος, περὶ τῆς οἰκίας, τοῦ ὄρνιθῶν, τῶν σταύλων, τῆς ἀγελάδος καὶ τῶν ὄμοιών.

"Οταν ὅμως ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ἀπέμειναν μόνοι ἐν τῷ δωματίῳ καὶ συνδιάλεξις ἐστράφη πάλιν περὶ τὸν σύζυγον.

— Ποιῶν νομίζεις ὅτι ἔχει πρὸς ὄρθιαλμῶν ἡ κόρη μας; ἡρώτησεν ὁ κ. Καπέλ.

— Καὶ σύ, ποιῶν νομίζεις;

— Ἐγὼ νομίζω τὸν Παύλον Βερλουΐζ.

Ἐκείνη πάλιν ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς ιδέαν. Ἐκ τῶν δύο νέων οἱ ὄποιοι ἐφάνησαν κολακεύοντες τὴν Σωστίνην μόνον τὸν Κάμιλλον Ροσᾶ εὑρίσκεν ἔξιον νὰ γείνη δεκτός ὑπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.

— Πιθανόν. "Αλλ' ἡ οἰκογένεια Ροσᾶ θὰ δεχθῇ τὴν κόρην μας; Είναι λίγην ἔξυπνη καὶ πολὺ σκεπτικὴ ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ φαντασθῇ κύτο τὸ πρᾶγμα. Πιθανὸν νὰ ἡρεσεν εἰς τὸν Κάμιλλον, δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, διότι εἰναι ἀρκούντως θελητικὴ δι' αὐτό. Ο Κάμιλλος εἰναι ἀνθρωπος ἐγέρφων καὶ γνωρίζει τὴν ξέπλιζει. Αλλὰ διὰ νὰ σκεψθῇ κανεὶς ὅτι σκέπτεται νὰ νυκφευθῇ τὴν Σωστίνην, τὸ βλέπω ὀλίγον δύσκολον. Γνωρίζει τὸν πατέρα του, ὅτι ἔχει ἀπόφρασιν νὰ τὸν ζηνγκάζῃ νὰ νυκφευθῇ πλουσίχν, πλουσιωτάτην μέλιστα νέχν, η ὄποια νὰ τῷ φέρῃ περιουσίαν ὅμοιαν πρὸς ἐκείνην, τὴν ὄποιαν θὰ κληρονομήσῃ μίαν ημέραν. Μὴ σκέπτεσαι λοιπὸν διὰ τὸν Κάμιλλον.

— Τότε λοιπὸν καὶ ἔγω νομίζω, ως καὶ σύ, ὅτι πρόκειται περὶ τὸν Παύλο.

— Αὐτὸν εἰναι πιθανόν, ἀλλὰ πάλιν βλέπω ἀπίθανον νὰ εὐχαριστηθῇ ἡ Σωστίνη εἰς αὐτόν. ἔτσι ὁ Κάμιλλος εἰναι πολὺ πλούσιος, ὁ Παύλος δὲν εἰναι ἀρκούντως, τούλχιστον οὐτω φρονῶ σκεπτόμενος ως ἡ Σωστίνη, η ὄποια ἔχει μεγάλης ιδέας καὶ φιλοδοξίαν.

III.

"Ἐνφ ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ συνεζήτουν περὶ τοῦ γέμου τῆς θυγατρὸς αὐτῶν, ἡ Σωστίνη. ἐν τῷ δωματίῳ αὐτῆς ὅπερ ἐχωρίζετο ὑπὸ δικαρφόγματος μόνον ἐκ τοῦ δωματίου τῶν γονέων αὐτῆς, δὲν ἐπικέπτετο ποσῶς νὰ κατακλιθῇ. "Αυτα ὡς εἰσελθοῦσα εἰς αὐτὸν ἥνταψε κηρίον καὶ λαζαρίσα ἀνὰ χειρας τὸν Φιγαρώ, τεθειμένην μετ' ἀλλων ἐφημερίδων ἐπὶ τοῦ ἐρυκρετοῦ ἔρριψε τὸ ὅματα αὐτῆς ἀμέσως εἰς τὸ κεφάλιον τῶν Μικρών εἰδοποιήσεων τῆς δ' σελίδος, ἔνθι ἐνέγνω.

"Δωμ. 3 φθ. με. 10 καὶ 11 ἐσπέρας τετέρτης θὰ εἰσ. ἀρ. δ. 3. τ: θ: τού δ. ».

"Οπερ μεθερμηνεύσουσιν εἰς γλάσσαν μὴ συνοπτικὴν ἐσήμαχινεν.

"Δωμάτιον 3. Φθάνω μεταξὺ τῆς 10ης καὶ 11ης ὥρας τῆς ἐσπέρας τῆς τετέρτης. Θὰ εἰσαγγέλω τὸν καρμὸν τοῦ δωματίου μου ὑπὸ τὴν θύραν τοῦ δωματίου σου».

"Τετέρτη ἡν ἡ αὐτὴ ἡμέρα, τὸ δωματίον 3 ἦτο ἐκείνο ἐν φιλομετούσαν ἡ Σωστίνη καὶ ὁ χριθμός, δοτ-

1) Ἰδε ἀριθ. 19 σελ. 368—370.

θὰ εἰσήγετο ύπό τὴν θύραν εἰς τὸ δωμάτιον αὐτῆς ἦν ὁ ἀριθμὸς τοῦ δωματίου εἰς δὲ θὰ κατέλυεν ὁ ἀνημενόμενος μεταξὺ τῆς δεκάτης καὶ ἐνδεκάτης ὥρας τῆς ἑσπέρας ταξιδιώτης.

Ἐπειδὴ ἡτο ἀκόμη μόλις ἐννέα ὥραι καὶ ἡμίσεια ἡ Σωσάννη ἐκάθητης πρὸ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου καὶ ἀνέμενεν.

Ἐν τῇ Διελέτῃ κατακλίνονται ἐνωρίς οἱ κάτοικοι, θεοὶ η προκυψάται ἡτο ἥδη ἔρημος, φωτίζομένη μόνον διὰ τοῦ ὑελωτοῦ τοῦ ζενοδοχείου, ὅπερ ἐμενεν ἀνοικτὸν καὶ μόδι τοῦ φανοῦ, ὅστις εἶνε ἀνημενός ἐν τῷ βάθει τοῦ κολπίσκου καὶ ὁ ἀποίος ὑπὲρ τὴν προκυψίαν ἔρριπτε τὰς ἐρυθρὰς ἀκτίνας αὐτοῦ μακρὰν εἰς τὸ πέλαγος. Κατὰ μακρὰ δικλείμπατα σκιά τις διήρχετο τὴν φωτεινὴν ταύτην ἀκτίνα, ἡ σκιά τελωνοφύλακος ὅστις διὰ μονοτόνου βηματισμοῦ διήρχετο ἐπανειλημμένως πρὸ φορτηγίδος διατελούστης ύπό φύρωσιν.

Παρῆλθεν ἵκανός καιρός, ἡ δὲ Σωσάννη τείνουσα πάντοτε τὸ οὖς προσεκτικὸν ἤκουε, κλείνουσα ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔζωθεν τοῦ παραθύρου, ὅπως κατορθώσῃ, ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός, νὰ ἀκούσῃ ἥχον τινα, ὅστις νὰ προαγγειλῇ τὴν ἔλευσιν ἑκείνου, ὃν ἀνέμενεν.

Ἄλλακ πῶς θὰ ἥρχετο; Ἐφ' ἀμάξης ἢ πεζῇ; Δὲν ἔγινωσκεν ἐπακριβῶς, ἐφαίνετο δύως αὐτὴ πιθανὸν ὅτι ἐπειδὴ δὲν ἔγινώριζε τὸν τόπον θὰ ἐπέβαινεν ἀμάξης ὅπως ὁ ἀμάξηλάτης ὅδηγησῃ αὐτὸν· ἀρχὰς ὁ κρότος ἀμάξης θὰ προανήγγελλε τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ.

Περὶ τὴν δεκάτην ὥραν ἐνόμισεν ὅτι ἤκουε μακρύθινον κρότον ἀμάξης καὶ ἡμέσως μετ' ὄλιγον καλῶς ἀκουόμενον ἥχον κωδωνίσκων συνοδευόμενον ύπὸ μαστιγώσεων. Ἐν τῇ σκιᾷ εἶδε φωτινομένην καὶ κατὰ μικρὸν αὐξάνουσαν τὴν λάμψιν φανοῦ. Διέγνω τότε μικρὰν ἀμάξην ἔρχομένην ταχέως, στάσαν πρὸ τοῦ ζενοδοχείου καὶ ἐξ αὐτῆς πηδῶντα ἐλαφρῶς κατὰ γῆς νεαρὸν ἔνδρα.

— Ἐχετε κανέναν δωμάτιον διαθέσιμον; ἥρωτησεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν ὑπηρέτριαν, ἡτις ἔσπευσε πρὸς αὐτόν.

— Βεβαιότατα ἀπήντησεν ἑκείνη.

— Ψώσε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν Σωσάννην, δὲν ἔχεταισεν δύως αὐτὴν καὶ οὐδὲν σημεῖον συνεννοήσεως ἀντῆλλαχες μετ' αὐτῆς.

Ἡ Σωσάννη ἀπομακρυθεῖσα τοῦ παραθύρου ἔσπευσε πρὸς τὴν θύραν τοῦ δωματίου καὶ ἔτεινε τὸ οὖς. Μετ' ὄλιγον ἤκουεν ἥχον βηματισμοῦ ἐν τῷ διαδρόμῳ, ἥχον ἐλαφρὸν λεπτῶν υποδημάτων καὶ τὸν βρύν καὶ βρύδην ἥχον τῶν ξυλίνων ἐμβάδων τῆς ὑπηρέτριας. Εἴτα ἔγένετο σιγή.

Τότε ἡ Σωσάννη ἔκλεισε τὸ παράθυρον καὶ ἐξαγγούσα τὰ ὑπεδήματα αὐτῆς ἀνεπλήρωσεν αὐτὰ δι' ἐμβάδων, ἀντὶ δύως νὰ ἐκδυθῇ ἐκάθισεν ὅπισθεν τῆς θύρας καὶ ἐκ νέου ἀνέμεινε.

Παρῆλθεν ἵκανός μακρὸς χρόνος. Βαθμοῦδὸν πᾶσα βοή ἐν τῷ ζενοδοχείῳ ἐξέλιπε καὶ ἑκείνη εἰκοσάκις ἐκδλησε τὸ οὖς πρὸς τὸ χόσμα, ὅπερ ἐσχημάτιζον τὰ δύο φύλλα τῆς θύρας χωρὶς ν' ἀκούσῃ τίποτε. Ε-

σωθεν ἐπεκρότει ἡ ἡσυχία τῆς νυκτός, ἔξωθεν δὲ ὁ φλοιοσδοῖς τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης τὰ ὄποια ἐλαφρῶς ἐθρύσιντο ἐπὶ τῆς προκυψίας. Ἐπὶ τέλους ἐνόμισεν ὅτι ἤκουεν ἐν τῷ διαδρόμῳ τὸ ἐλαφρόν ὄλοισθημα ἐλαφροῦ βηματισμοῦ καὶ σχεδὸν ἀμέσως παρετήρησεν ύπό τὰ φύλλα τῆς θύρας εἰσδόντος λευκὸν τεμάχιον χρότου. Πρὶν ἡ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸν ἡ ὥθισσα χείρ, ἑκείνη ἥρπασεν αὐτὸν καὶ ἀναπτύξας ταχέως ἀνέγνω. Δέν περιεῖχεν ἀλλ' ἡ μόνη τὸν ἀριθμὸν 9 γεγραμμένον διὰ μολυβδοκονδύλου.

Ηκούσθη πάλιν εἰχος βηματισμοῦ ἀπομακρυνόμενος ως καὶ προηγουμένως κατὰ τὴν ἔλευσιν καὶ ἐν τῷ ζενοδοχείῳ οὐδεὶς κρότος ἐτάραξε τὴν ἡσυχίαν. Τότε μετὰ προσογῆς ἤνοιξε τὴν θύραν, τῆς ὄποιας τὸ κλείθρον εἶχεν ἀλοιφθῆ ἐλάχιστον πρὸ ὄλιγου καὶ ἐπομένως δὲν ἔτριξε. Δὲν ἐλαβε κηρίον ἀνὰ χειρας, ἀλλ' ὠδήγηε αὐτὴν τὸ φῶς διπερ ἐκάθιστο ἐξ ἡμιανοικτῆς θύρας. Διηνύθη πρὸς τὸ ὑπότιτρον 9 δωμάτιον, ὅπερ ἔκειτο εἰς τὴν ἀλλην ἄκραν τοῦ διαδρόμου.

Μόλις εἰσῆλθεν εἰς σύτον καὶ βραχίων περιέβαλεν αὐτὴν, ἐνῷ συνέχια όπισθεν αὐτῆς ἐκλείστο ἡ θύρα.

— Σωσάννη, Σωσάννη μου!

— Καλέ μου Κάμιλλε!

— Σύζυγέ μου, ἀγαπητέ μου σύζυγε!

— Είναι ἀληθές;

— Ερχομαι διὰ νὰ ζητήσω τὴν χειρά σου ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου.

Ἐκείνη ἔρριψε τοὺς βραχίωνας περὶ τοὺς ὄμοις αὐτοῦ καὶ ἐκ παθητικότητοι ἐκτάκτω περιστρίγγονται αὐτὸν εἰπεν.

— Απέθηκον ἐξ ἀγωνίας μὴ δυναμένη πλέον νὰ μοιείνω τὰ βλέμματα, καὶ σκεπτομένη καθ' ἐκστην πωρίαν ὅτι πρὸ τῆς ἑσπέρας θὰ κεθίστατο γνωστὴ ἡ ἀλήθεια.

— Τέλος πάντων δὲν ἔχομεν πλέον τίποτε νὰ φοβώμεθα.

— Αλλὰ παρατήρησέ με λοιπόν!

Μέγιρι τῆς στιγμῆς ἑκείνης εἶχον συνδιαλεχθῆ καμηλοφώνως, ἀλλὰ μόλις ἐπρόφερε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἀπεσύρθη ὄλιγον καὶ ἐτέθη πρὸ τοῦ φωτὸς εἰς τρόπον ὥστε τὸ φῶς νὰ φωτίζῃ αὐτὴν ὀλόκληρον ἐν στάσει ἡτις ἡν ἀνέμικτος ἀκιστῶν ἀλλὰ καὶ ἐντροπῆς συνέχια.

— Παρατήρησε.

— Εν μόνον βλέπω, εἰπεν ἀτενίζων πρὸς αὐτὴν τρυφερῶς, ὅτι σὲ εὑρίσκω θελτικωτέρων καὶ ὥραιοτέρων παρέποτε.

— Δὲν πρόκειται οὔτε περὶ θελγήτρων οὔτε περὶ ωραιότητος.

— Σὲ βεβιώω ὅτι διὰ νὰ ἰδω καλῶς πρέπει νὰ γνωρίζω προηγουμένως, ἀλλ' ὅπως καὶ ἀν ἔχη τὸ πράγμα δὲν πρέπει πλέον νὰ ἀνησυχῇς, διότι μετὰ δέκα πάντες ἡμέρας δυνάμειν νὰ γείνωμεν σύζυγοι.

— Εγειρ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ πατρός σου;

— Δέν ἔχει πλέον λόγους νὰ μοι τὴν ἀργυρή.

— Δέν την ἔλαθες λοιπὸν ἀκόμη;
— Ἀκουσέ με.

*Ἐλαθεν αὐτῆς ἡπὸ τῆς χειρὸς καὶ ἐλαύων ἔλαθρῶς ὀδήγησεν αὐτὴν ἐπὶ τινος καθέκλας, εἰτα ἐκάθησε παρ' αὐτὴν χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τὴν χειρα, ἢν ἐκράτει καὶ ἔσφιγγεν ἐν τῇ ἀσυτῆς.

— Μὲ φοβίζεις, ἐψιθύρισεν ἑκείνη.

— Βεβαιώς δέ, τι ἔχω νὰ σὲ εἴπω δέν εἶναι εὐχάριστον, εἶπεν, ἀλλ' ὑπὸ τινα ἔποιψιν, ὑπὸ τὴν ἔποιψιν τὴν θίγουσαν τὸν ἔρωτά μας, εἶναι εὐχάριστον, ὅστε δέν ἡξεύρω ἐκεὶ πρέπη νὰ λυπώμεθα ἢ νὰ χαιρώμεθα.

— Μήπως δέ πατήρ σου θέλει νὰ σὲ νυμφεύσῃ; ἀνέκραξεν.

— Ο πατήρ μου δέν θέλει τίποτε, οὔτε δύναται νὰ πολέψῃ τι, διότι εἶναι οἰκονομικῶς κατεστραμένος.

— Κατεστραμένος; δέ πατήρ σου! οἰκονομικῶς;

— Απὸ ὅλην τὴν περιουσίαν του δέν μένει τίποτε παρὰ μόνον χρέον. Ξεύρεις ὅτι εἶχε δίκην περὶ σπουδαίας εὐθύνης.

— Δέν εἶχε κερδίσει;

— Ναι, ἐκέρδισε πρὸ πάντων τῶν δικαιοτηρίων δι' ὃν διῆλθεν ἡ ὑπόθεσις μέχρι τοῦδε, ἔμεινεν ὅμως τελευταῖον τι πρὸ τοῦ ὄποιου ἔχασε καὶ ἡ ἀπόφασις εἶναι τελεσίδικος, ἐπομένως ἐπῆλθε καταστροφή. Μέγαρε, πύργοι εἴσοχικαὶ ἐπαύλεις, εἰκόνες, τὰ πάντα πωληθήσονται, εἶναι δὲ βέβαιον ἡπὸ τοῦ νῦν ὅτι ἡ περιουσία του μολονότι μεγάλη δέν θὰ ἀρκέσῃ ὅπως πληρώσῃ τὸ βάρος τοῦ. Λοιπὸν καταστροφή, καταστροφὴ τελεία, εἶναι βεβαιότατον, εύτυχως ὅμως δέν πρόκειται περὶ ἀτιμώσεως. Ο κτύπος εἶναι τρομερός, ἀπότομος, καταστρεπτικὸς ἐκ τοῦ ὄποιου πιστεύω ὅτι δέ πατήρ μου δέν θὰ εἰμι πορέσῃ νὰ ἐξεγερθῇ. Τώρα λοιπὸν ἔγω θὰ γείνω ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας. Ο ἀγχίνους ἀνήρ, ὁ ἰσχυρός, ὁ πλούσιος εἰς ἴδεας θὰ ἐξαφανισθῇ καὶ θ' ἀντικαταστήσῃ αὐτὸν ὁ ἀνωφελής ἀνήρ, ὁ ἀνατραφεῖς διὰ βίου νωρελῆ καὶ λαμπρόν. Ἀλλὰ τοῦτο δέν μὲ καταβάλλει, οὔτε μὲ τρομάζει, διότι ἔαν εἰς ἑκεῖνον λείπῃ τὸ πᾶν, ἔγω ὅμως ἔχω σὲ καὶ αἰσθάνομαι ὅτι διὰ σὲ καὶ διὰ τοῦ θὰ δυνηθῶ νὰ ἀντιπαλαίσω. Ἀγχυριθόλως δέν ἔχω πλέον νὰ σοὶ προσφέρω τὸν λαμπρὸν ἑκεῖνον βίον καὶ ὀφείλομεν ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς μέτρια πράγματα, ἀλλ' ἀδιέφορον ἀφοῦ ἀνταγωνώμεθα! Ερχόμενος κατέστρωσα τὸ σχέδιόν μου. Θέλεις νὰ σοὶ τὸ εἶπω;

(Ἄκολουθεῖ).

HECTOR MALOT.

(Μετάρρξεις Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ).

ΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΗΕΡΑΜΑΤΑ*

B'.

Καὶ τοικῦτα μὲν οἱ τῶν ἐπὶ ζώων πειραμάτων πολέμιοι δικαυτοῦσιν εἰς δικαιολογίαν τῶν ἰσχυρισμῶν αὐτῶν ἐν τούτοις ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχαιότητος παρατηρεῖται ἡ ὑπαρξία τῆς διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐξυπηρετήσεως τῆς ἐπιστήμης. Αὐτοὶ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς παρέδιδον τοὺς καταδίκους εἰς τὴν διέκρισιν τῶν ιατρῶν, "Ατταλος δὲ ὁ Γ' ὁ ἐπιλεγόμενος Φιλομήτωρ ἐδοκίμαζε κατὰ τὸν Γκληγὸν ἐπὶ τῶν καταδίκων τὰ τε δηλητήρια καὶ τὰ ἀντιφράματα αὐτῶν, οἱ δὲ Πτολεμαῖοι ἐπέτρεπον ἐπίσης τὴν τέλεσιν αὐτῶν ὡς τεκμηριοῦται ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν κακούργων πειραμάτων τοῦ Ἡροφίλου καὶ Ἐρασιστράτου. Καὶ πρῶτον ὑπὸ τὴν ἔποιψιν τῆς πρὸς τὰ λοιπὰ πλάσματα εὐλαθείας, ἀνεφράμοστος φαίνεται ἡ πολιτεία τῶν μὴ ὅπαδῶν τῶν ἐπὶ τῶν ζώων πειραμάτων. Καὶ παρ' αὐτοῖς ἔτι τοῖς ζώοις ἐπικράτει διηγεῖς πόλεμος, τῶν ἀσθενεστέρων, καταβροχθίζομένων ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ κατέλληλον ἐγόντων τὸν διοργανισμὸν πρὸς χωνευσιν αὐτῶν. Ο ἀνθρώπος, ὃς σαρκοφάγος, ἐπιδίδεται εἰς θήραν τῶν κατωτέρων ζώων, φονεύει, ἐκδέρει καὶ τρώγει αὐτά· πῶς δὲ συμβαίνει νὰ παρορᾶται μὲν ὁ τοιούτος φόνος καὶ δλεθρος, ὁ ἐμμέσως τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐξυπηρετῶν ὑπαρξίαν, νὰ κατακρίνηται δὲ ἡ πρόσκαιρος χρῆσις κατωτέρου ζώου ὑπὲρ ἐμμέσου ἐξυπηρετήσεως τῆς αὐτῆς ὑπάρξεως; Χρησμοποιούμεν τὰς παχείας διφθέρας χωρὶς νὰ δικαΐωπανται δικαιαρτυρίαι κατὰ τῆς ἀποστερήσεως τῶν ἐπὶ τῶν δορῶν αὐτῶν δικαιωμάτων τῶν ζώων. Φονεύομεν τὰς φολαίνας διὰ τὸ λίπος αὐτῶν καὶ ζῶντας καταβροχθίζομεν τὰ ὅστρεα. Λυπούμενοι ἐπὶ τῇ ὑπερβολικῇ ἐπιβρύνσει τοῦ ἵππου καὶ λοιπῶν δι' ὄγκωδῶν καὶ βρυτάτων φορτίων, ἀδιαφορούμεν ὅμως διὰ τὴν ἀγωνίαν τοῦ ἐν τῇ γύτρᾳ θνήσκοντος ἀστακοῦ καὶ ἀναμένομεν τὴν ἐν τῇ παροψίδι ἐλαυντικὴν αὐτοῦ ὄψιν. Τερπόμενοι ἐπὶ τὴν καλικελάδω φωνῇ τῶν πτηνῶν, πλὴν διατί τὰ ἐκ τούτων ἐδέσματα ὡς τὴν πλουσιωτέραν ἡγούμενα εὐωχίαν; Οὐδὲν λέγομεν ὅταν ἡ ὑπηρέτρια ἡ ὁ μάγειρος δηλητηρίω τοὺς μῆνες ἐξαφανίζουσιν ὅταν δὲ εἰς ἔλλον τινα μὲν δηλητηριώδη χρονιῶμεν τροφὴν ἵνα, ἀποθνήσκοντος τούτου, παρατηρήσωμεν τὸν τρόπον τῆς θανάτου ἐπελεύσεως, ἀξιοκατάκριτοι καὶ μεμπτέοι τυγχάνομεν; Μήπως δέ θάνατος δέν εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ δηλητηρίου ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσιν;

'Αλλ' αἱ ὁδύναι; 'Ιδού τί οἱ τῶν πειραμάτων ὁπαδοὶ ἀπαντῶσιν εἰς τὴν ἔρωτησιν ταύτην: Κατ' ἀρχὴν τὰ ἐπιστημονικὰ πειράματα εἶναι ἡθικὰ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν, ἀτε ἀποτελοῦντα τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἀληθείας χάριν τῆς ἀληθείας αὐτῆς. "Αν

*) Ἰος ἀριθμ. 17, ἐν σελ. 331 - 333.